

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Drept
1.3 Departamentul	Drept public
1.4 Domeniul de studii	Drept
1.5 Ciclul de studii	Master, ciclul II de studii
1.6 Programul de studii / Calificarea	Științe penale

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Drept penal european						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. univ. dr. Olga Andreea Urda						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. univ. dr. Olga Andreea Urda						
2.4 An de studiu	I	2.5 Semestru	I	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei*	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					31
Tutoriat					1
Examinări					2
Alte activități					0
3.7 Total ore studiu individual					94
3.8 Total ore pe semestru					150
3.9 Număr de credite					6

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	
4.2 De competențe	

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	
5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Capacitatea de a înțelege și de a analiza noțiunile caracteristice din sfera dreptului penal european; C2. Capacitatea de a identifica rolul transpunerii normelor europene adoptate în materie penală în evoluția dreptului penal intern; C3. Capacitatea de a interpreta și de a corobora textele legale incidente în materie.
Competențe transversale	CT1. Identificarea situațiilor în care se impunea transpunerea normelor de drept penal european într-o manieră adaptată la specificul național; CT2. Însușirea aptitudinii de a evidenția situațiile practice care cad sub incidența normelor de drept penal european. CT3. Compararea soluțiilor și metodelor adoptate în vederea transpunerii normelor de drept penal european.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	Disciplina își propune transmiterea de cunoștințe de ordin conceptual și tehnico-juridic cu referire la principalele direcții din legislația, doctrina și practica în materie penală cu referire la evoluția normelor de drept penal european, abordarea fiind utilă în desfășurarea profesiei de magistrat, avocat, cercetător în domeniu, precum și în vederea elaborării doctoratului în drept.
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: <ul style="list-style-type: none">▪ Explice motivele pentru care este necesară transpunerea în dreptul intern a normelor de drept penal european;▪ Descrie principiile de drept incidente în transpunerea normelor de drept penal european▪ Utilizeze normele de drept penal adoptate la nivelul Uniunii Europene▪ Analizeze cazurile de transpunere greșită sau incompletă a normelor de drept penal european

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Noțiuni introductive. Disciplina dreptului penal european. Izvoarele dreptului penal european.	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	I.1. Noțiunea de drept penal european. I.2. Dreptul penal european în reglementările Uniunii Europene și ale Consiliului European
2.	Rolul Consiliului European și al Uniunii Europene în dezvoltarea dreptului penal european. Norme specifice. Convențiile, deciziile-cadru și directivele.	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	II.1. Considerații generale II.2. Convențiile Consiliului European adoptate în materie penală II.3. Convenția Europeană a Drepturilor Omului și dreptul penal european
3.	Raportul dintre dreptul penal european și dreptul penal național. Principii.	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	III.1. Principiul subsidiarității și al proporționalității III.1.1. Analiza la nivelul Uniunii Europene III.1.2. Noțiunea de subsidiaritate și proporționalitate din perspectiva

			Consiliului Europei Marja de apreciere în aplicarea Convenției III.2. Principiul efectului direct și principiul primatului dreptului european III.2.1. Efectul direct III.2.2. Efectul indirect III.3. Principiul primatului dreptului Uniunii Europene
4.	Dreptul internațional penal și dreptul penal european	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	IV.1. Considerații introductive IV.2. Curtea penală internațională IV.3. Concluzii
5.	Confiscarea extinsă. Răspunderea penală a persoanei juridice	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	V.1. Confiscarea extinsă V.1.1. Reglementări europene și internaționale V.1.2. Reglementări naționale în materia confiscării extinse V.1.3. Concluzii V.2. Răspunderea penală a persoanei juridice V.2.1. Considerații generale V.2.2. Reglementarea răspunderii persoanei juridice la nivel internațional V.2.3. Reglementarea răspunderii penale a persoanei juridice în România
6.	Dreptul la integritate fizică – interzicerea torturii și a pedepselor sau tratamentelor crude, inumane și degradante în dreptul penal european	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.;	VI.1. Reglementări interne și internaționale Prevederi ONU Consiliul Europei Uniunea Europeană Dreptul național VI.2. Interzicerea torturii și a pedepselor sau tratamentelor crude, inumane sau degradante VI.2.1. Conceptul de integritate fizică VI.2.2. Conceptul de tortură Dreptul național VI.2.3. Pedepse inumane sau degradante VI.3. Expulzarea Dreptul național
7.	Dreptul la libertate în reglementările dreptului penal european. Limitări aduse dreptului la libertate	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	VII.1. Considerații generale VII.2. Reglementări interne și internaționale Reglementări ONU Reglementări ale Consiliului Europei Prevederi ale Uniunii Europene Dreptul național VII.3. Limitări aduse dreptului la libertate VII.3.1. Percheziția VII.3.2. Controlul judiciar VII.3.3. Reținerea VII.3.4. Arestarea preventivă VII.3.5. Arestarea la domiciliu

8.	Reglementări europene și naționale în materia terorismului. Cadrul legislativ. Infracțiunile de terorism și infracțiunile în legătură cu actele de terorism	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	VIII.1.1. Terorismul și reglementările Consiliului Europei VIII.1.2. Terorismul și reglementările Uniunii Europene VIII.2. Reglementări naționale în materia terorismului VIII.2.1. Cadrul legislativ VIII.2.2. Infracțiunile de terorism și infracțiunile în legătură cu actele de terorism VIII.2.2.1 Acte de terorism VIII.2.2.2. Infracțiuni în legătură cu actele de terorism VIII.2.2.3. Infracțiuni privind grupurile teroriste VIII.2.3. Organisme naționale competente în prevenirea și combaterea terorismului
9.	Trafic de persoane. Reglementări europene și naționale. Politica europeană privind combaterea și prevenirea traficului de persoane	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	IX.1. Traficul de persoane – concept IX.2. Reglementări internaționale privind traficul de persoane IX.2.1. Politica ONU în materia prevenirii și combaterii traficului de persoane IX.2.2. Reglementarea infracțiunii de trafic de persoane la nivelul Consiliului Europei IX.2.3. Uniunea Europeană și fenomenul traficului de persoane IX.3. Reglementare internă. Cadru normativ IX.3.1. Infracțiuni privind traficul de persoane IX.3.2. Măsuri de protecție a victimelor traficului de persoane IX.3.3. Neurmărirea penală sau neaplicarea de sancțiuni victimei IX.3.4. Cadrul instituțional specializat în combaterea traficului de persoane
10.	Prevenirea și combaterea traficului de droguri. Norme europene și naționale	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.;	X.1. Considerații generale X.2. Reglementarea traficului de droguri la nivel european X.2.1. Reglementarea traficului de droguri în norme adoptate la nivelul ONU X.2.2. Reglementările Consiliului Europei în materia traficului de droguri X.2.3. Reglementările Uniunii Europene în materia traficului de droguri Instituții și strategii existente la nivelul Uniunii Europene X.3. Reglementări naționale în materia prevenirii și combaterii traficului de droguri
11.	Rasism și xenofobie. Reglementări europene și naționale	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	XI.1. Considerații generale XI.2. Reglementarea rasismului și xenofobiei la nivel internațional XI.2.1. Rasismul și xenofobia în

			<p>reglementările Consiliului Europei XI.2.2. Rasismul și xenofobia în reglementările Uniunii Europene XI.3. Norme interne în materia rasismului și xenofobiei XI. 3.1 Cadrul legislativ XI.3.2. Apologia publică, negarea în mod public sau minimizarea vădită în mod public a genocidului, a crimelor împotriva umanității și a crimelor de război precum și a crimelor definite în Carta Tribunalului Militar Internațional XI.3.3. Difuzarea publică sau distribuirea de înscrisuri, imagini sau alte materiale care incită la violență sau la ură XI.3.4. Incitarea publică la violență sau la ură</p>
12.	Protecția datelor și sistemelor informatice. Transpunerea normelor de drept penal european în dreptul intern	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	<p>XII.1. Criminalitatea informatică – concept XII.2. Criminalitatea informatică la nivel european XII.2.1. Reglementări ale Consiliului Europei în materia criminalității informatice XII.2.2. Reglementările Uniunii Europene în materia criminalității informatice XII.3. Reglementarea criminalității informatice la nivelul României</p>
13.	Spălarea banilor în reglementările dreptului penal european și ale dreptului penal național	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	<p>XIII.1. Considerații generale XIII.2. Reglementări europene și internaționale XIII.2.1. Politica ONU XIII.2.2. Spălarea banilor în reglementările Consiliului Europei XIII.2.3. Reglementări ale Uniunii Europene în materia spălării banilor XIII.3. Reglementări naționale în materia spălării de bani XIII.3.1. Cadru legislativ XIII.3.2. Infrațiunea de spălare a banilor reglementată de Legea 656/2002 XIII.3.3. Instituții competente în prevenirea și combaterea spălării banilor</p>
14.	Criminalitatea organizată. Reglementări interne și europene. Norme de incriminare a organizației criminale	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	<p>XIV.1. Considerații generale XIV.2. Reglementarea crimei organizate la nivel internațional XIV.2.1. Crima organizată și reglementările Organizației Națiunilor Unite XIV.2.2. Crima organizată și reglementările Consiliului Europei XIV.2.3. Criminalitatea organizată și reglementările Uniunii Europene</p>

			XIV.3. Reglementarea națională în domeniul criminalității organizate XIV.3.1. Cadrul legislativ
Bibliografie			
Referințe principale:			
1. Flore Daniel, <i>Droit pénal européen. Les enjeux d'une justice pénale européenne</i> , Editura Larcier, Bruxelles, 2009			
2. Husabo Johannes, Strandbakken Asbjorn, <i>Harmonization of criminal law in Europe</i> , Editura Intersentia, Antwerpen-Oxford, 2005			
3. Pradel Jean, Corstens Geert, Gert Vermeulen, <i>Droit pénal européen</i> , Editura Dalloz, Paris, 2009			
4. Toader Tudorel, Michinici Maria-Ioana, Crișu-Ciocîntă Anda, Dunea Mihai, Răducanu Ruxandra, Rădulețu Sebastian, <i>Noul Cod penal: comentariu pe articole</i> , București, Editura Hamangiu, 2014			
Referințe suplimentare:			
1. Delmas-Marty Mireille, Vervaele John, <i>Implementarea Corpus Juris în statele membre</i> , Centrul de Punere în Aplicare a Legii și Integrare Europeană / Institutul G. J. Wiarda al Universității din Utrecht, Intersentia Antwerp – Groningen – Oxford, 2000			
2. Craig Paul, Gráinne de Búrca, <i>Dreptul Uniunii Europene. Comentarii, jurisprudență și doctrină</i> , trad. Georgiana Marcovschi, Editura Hamangiu, București, 2009			
8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Noțiuni introductive. Disciplina dreptului penal european. Izvoarele dreptului penal european.	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	I.1. Noțiunea de drept penal european. I.2. Dreptul penal european în reglementările Uniunii Europene și ale Consiliului European
2.	Rolul Consiliului European și al Uniunii Europene în dezvoltarea dreptului penal european. Norme specifice. Convențiile, deciziile-cadru și directivele.	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	II.1. Considerații generale II.2. Convențiile Consiliului European adoptate în materie penală II.3. Convenția Europeană a Drepturilor Omului și dreptul penal european
3.	Raportul dintre dreptul penal european și dreptul penal național. Principii.	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	III.1. Principiul subsidiarității și al proporționalității III.1.1. Analiza la nivelul Uniunii Europene III.1.2. Noțiunea de subsidiaritate și proporționalitate din perspectiva Consiliului European Marja de apreciere în aplicarea Convenției III.2. Principiul efectului direct și principiul primatului dreptului european III.2.1. Efectul direct III.2.2. Efectul indirect III.3. Principiul primatului dreptului Uniunii Europene
4.	Dreptul internațional penal și dreptul penal european	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	IV.1. Considerații introductive IV.2. Curtea penală internațională IV.3. Concluzii
5.	Confiscarea extinsă. Răspunderea penală a persoanei juridice	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	V.1. Confiscarea extinsă V.1.1. Reglementări europene și internaționale V.1.2. Reglementări naționale în materia

			confiscării extinse V.1.3. Concluzii V.2. Răspunderea penală a persoanei juridice V.2.1. Considerații generale V.2.2. Reglementarea răspunderii persoanei juridice la nivel internațional V.2.3. Reglementarea răspunderii penale a persoanei juridice în România
6.	Dreptul la integritate fizică – interzicerea torturii și a pedepselor sau tratamentelor crude, inumane și degradante în dreptul penal european	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	VI.1. Reglementări interne și internaționale Prevederi ONU Consiliul Europei Uniunea Europeană Dreptul național VI.2. Interzicerea torturii și a pedepselor sau tratamentelor crude, inumane sau degradante VI.2.1. Conceptul de integritate fizică VI.2.2. Conceptul de tortură Dreptul național VI.2.3. Pedepse inumane sau degradante VI.3. Expulzarea Dreptul național
7.	Dreptul la libertate în reglementările dreptului penal european. Limitări aduse dreptului la libertate	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	VII.1. Considerații generale VII.2. Reglementări interne și internaționale Reglementări ONU Reglementări ale Consiliul Europei Prevederi ale Uniunii Europene Dreptul național VII.3. Limitări aduse dreptului la libertate VII.3.1. Percheziția VII.3.2. Controlul judiciar VII.3.3. Reținerea VII.3.4. Arestarea preventivă VII.3.5. Arestarea la domiciliu
8.	Reglementări europene și naționale în materia terorismului. Cadrul legislativ. Infrațiunile de terorism și infrațiunile în legătură cu actele de terorism	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	VIII.1.1. Terorismul și reglementările Consiliului Europei VIII.1.2. Terorismul și reglementările Uniunii Europene VIII.2. Reglementări naționale în materia terorismului VIII.2.1. Cadrul legislativ VIII.2.2. Infrațiunile de terorism și infrațiunile în legătură cu actele de terorism VIII.2.2.1 Acte de terorism VIII.2.2.2. Infrațiuni în legătură cu actele de terorism VIII.2.2.3. Infrațiuni privind grupurile teroriste VIII.2.3. Organisme naționale competente în prevenirea și combaterea terorismului

9.	Trafic de persoane. Reglementări europene și naționale. Politica europeană privind combaterea și prevenirea traficului de persoane	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	IX.1. Traficul de persoane – concept IX.2. Reglementări internaționale privind traficul de persoane IX.2.1. Politica ONU în materia prevenirii și combaterii traficului de persoane IX.2.2. Reglementarea infracțiunii de trafic de persoane la nivelul Consiliului European IX.2.3. Uniunea Europeană și fenomenul traficului de persoane IX.3. Reglementare internă. Cadru normativ IX.3.1. Infracțiuni privind traficul de persoane IX.3.2. Măsuri de protecție a victimelor traficului de persoane IX.3.3. Neurmărirea penală sau neaplicarea de sancțiuni victimei IX.3.4. Cadru instituțional specializat în combaterea traficului de persoane
10.	Prevenirea și combaterea traficului de droguri. Norme europene și naționale	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	X.1. Considerații generale X.2. Reglementarea traficului de droguri la nivel european X.2.1. Reglementarea traficului de droguri în norme adoptate la nivelul ONU X.2.2. Reglementările Consiliului European în materia traficului de droguri X.2.3. Reglementările Uniunii Europene în materia traficului de droguri Instituții și strategii existente la nivelul Uniunii Europene X.3. Reglementări naționale în materia prevenirii și combaterii traficului de droguri
11.	Rasism și xenofobie. Reglementări europene și naționale	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	XI.1. Considerații generale XI.2. Reglementarea rasismului și xenofobiei la nivel internațional XI.2.1. Rasismul și xenofobia în reglementările Consiliului European XI.2.2. Rasismul și xenofobia în reglementările Uniunii Europene XI.3. Norme interne în materia rasismului și xenofobiei XI.3.1. Cadru legislativ XI.3.2. Apologia publică, negarea în mod public sau minimizarea vădită în mod public a genocidului, a crimelor împotriva umanității și a crimelor de război precum și a crimelor definite în Carta Tribunalului Militar Internațional XI.3.3. Difuzarea de înscrisuri, imagini sau alte materiale care incită la violență sau la ură XI.3.4. Incitarea publică la violență sau la ură

12.	Protecția datelor și sistemelor informatice. Transpunerea normelor de drept penal european în dreptul intern	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	XII.1. Criminalitatea informatică – concept XII.2. Criminalitatea informatică la nivel european XII.2.1. Reglementări ale Consiliului Europei în materia criminalității informatice XII.2.2. Reglementările Uniunii Europene în materia criminalității informatice XII.3. Reglementarea criminalității informatice la nivelul României
13.	Spălarea banilor în reglementările dreptului penal european și ale dreptului penal național	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	XIII.1. Considerații generale XIII.2. Reglementări europene și internaționale XIII.2.1. Politica ONU XIII.2.2. Spălarea banilor în reglementările Consiliului Europei XIII.2.3. Reglementări ale Uniunii Europene în materia spălării banilor XIII.3. Reglementări naționale în materia spălării de bani XIII.3.1. Cadru legislativ XIII.3.2. Infrațiunea de spălare a banilor reglementată de Legea 656/2002 XIII.3.3. Instituții competente în prevenirea și combaterea spălării banilor
14.	Criminalitatea organizată. Reglementări interne și europene. Norme de incriminare a organizației criminale	Prelegere interactivă; Expunere antrenantă; Dezbateri dinamice; Dialog constructiv.	XIV.1. Considerații generale XIV.2. Reglementarea crimei organizate la nivel internațional XIV.2.1. Crima organizată și reglementările Organizației Națiunilor Unite XIV.2.2. Crima organizată și reglementările Consiliului Europei XIV.2.3. Criminalitatea organizată și reglementările Uniunii Europene XIV.3. Reglementarea națională în domeniul criminalității organizate XIV.3.1. Cadrul legislativ

Bibliografie

1. Dobrinou Maxim, *Infrațiuni în domeniul informatic*, Editura C.H.Beck, București, 2006
2. Gârbuleț Ioan, *Traficul și consumul ilicit de droguri: studiu de legislație, doctrină și jurisprudență*, Editura Hamangiu, București, 2008
3. Jura Cristian, *Terorismul internațional*, Editura All Beck, București, 2004
4. Predescu Ovidiu, Udriou Mihail, *Protecția europeană a drepturilor omului și procesul penal român*, Editura C.H. Beck, București, 2008
5. Radu Florin-Răzvan, *Drept european și internațional penal*, Editura C.H..Beck, București, 2013
6. Renucci Jean-François, *Tratat de drept european al drepturilor omului*, trad. Cătălina Constantin, Elena Bodea, Annelise Popa; control științific Mona-Maria Pivniceru, Editura Hamangiu, București, 2009
7. Rijken Conny, *Traficul de persoane. Acuzarea dintr-o perspectivă Europeană*, T.M.C. Asser Press, Haga, 2003
8. Selejan–Guțan Bianca, *Protecția europeană a drepturilor omului*, Ed. a 4-a, rev., Editura C.H.

Beck, București, 2011

9. Țigănașu Janică Arion, *Garantarea dreptului la apărare – aspecte teoretice, legislative și de practică judiciară*, Editura Aramis, București, 2002
10. Buzatu Nicoleta–Elena, *Traficul și consumul ilicit de droguri: aspecte multidisciplinare*, Editura Universul Juridic, 2012

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina poate duce la perfecționarea celor care profesază sau care urmează să profeseze în domeniul juridic, contribuind la cultura profesională a tuturor specialiștilor în drept (judecători, procurori, avocați, consilieri juridici etc.) și în special a celor în dreptul penal.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Înțelegerea și însușirea noțiunilor specifice din sfera de aplicare a jurisdicțiilor speciale din dreptul penal	Examen scris/oral	50%
10.5 Seminar/ Laborator	Implicarea în cadrul discuțiilor purtate cu privire la temele de seminar; Gradul de înțelegere a noțiunilor specifice materiei.	Evaluare pe baza răspunsurilor la întrebările formulate; Teste pe parcursul semestrului.	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Participare activă la seminarii și răspuns satisfăcător la minimum un subiect de examen.			

Data completării
21.09.2020

Titular de curs
Lect. univ. dr. Olga Andreea Urda

Titular de seminar
Lect. univ. dr. Olga Andreea Urda

Data avizării în departament
30.09.2020

Director de departament
Lect. univ. dr. Carmen Moldovan